

افشای زیست محیطی و ویژگی‌های شرکتی، از دریچه نظریه مشروعیت: تحلیل کشورهای در حال توسعه

پیمان موسوی^{۱*}

امیر محبی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۰۵ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۶

چکیده

این مطالعه به دنبال ارزیابی کیفیت گزارش‌های زیست محیطی است. همچنین تلاش می‌کند مجموعه‌ای از موارد مورد علاقه گزارش‌دهی زیست محیطی را توسط شرکت‌ها و مواردی که کم‌ترین افشاء را دارند، شناسایی کند. این مطالعه تجزیه و تحلیل عمیقی را برای درک مطلوب‌ترین شکل افشاهای زیست محیطی و گستره آن‌ها پس از ادغام دستورالعمل‌های نظارتی انجام می‌دهد. علاوه بر این، این مطالعه تلاش می‌کند تا بررسی کند که آیا ویژگی‌های شرکتی خاص مانند اندازه شرکت، سن شرکت، نسبت اهرمی، سودآوری، استقلال هیئت مدیره و تنوع جنسیتی بر روی شیوه‌های افشای زیست محیطی تأثیرگذار هستند. لازم به ذکر است که کل مطالعه از دیدگاه نظریه مشروعیت است. ممکن است تجزیه و تحلیل‌ها نشان دهند چرا برخی اقسام زیست محیطی کمترین افشا را دارند مانند تخصیص بودجه برای تغییرات آب و هوایی، سیاست مدیریت کربن و غیره و این که چگونه شرکت‌ها می‌توانند با سرمایه‌گذاری در مواردی که کم‌ترین ترجیح را در زمینه تئوری مشروعیت دارند، منزلت و انگیزه اجتماعی کسب کنند. این مطالعه در واقع به مستندسازی گزارش‌های زیست محیطی در کشورهای در حال توسعه کمک می‌کند که در آن تحلیلی از نظریه مشروعیت وجود ندارد. تحقیقات آتی ممکن است سایر ویژگی‌های شرکتی را که در مطالعه در نظر گرفته نشده‌اند نیز در نظر بگیرد.

واژگان کلیدی

افشای زیست محیطی، ویژگی‌های شرکتی، نظریه مشروعیت.

۱. دانشجوی دکتری حسابداری، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران. (نویسنده مسئول: peyman.musavi@gmail.com)

۲. دانشجوی دکتری حسابداری، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران. (amir.mohebbi251@gmail.com)

مقدمه

بخاطر تغییرات شدید آب و هوایی، دنیای کسب و کار تحت فشار زیادی از سوی ذی‌نفعان مختلف برای داشتن رفتار مسئولانه نسبت به جامعه قرار دارد (لیزن^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). در یک بازه زمانی کوتاه مدت، تغییر جو از بد، بدتر شده است (بنلملیه^۲ و همکاران، ۲۰۲۰؛ چودهری^۳ و همکاران، ۲۰۲۰). جامعه کم کم متوجه میزان اهمیت افشای فعالیت‌های زیست محیطی اجرایی از سوی شهروندان شرکتی متعهد گردید. بنابراین گزارش‌گری زیست محیطی توجه زیادی را در عصر کسب و کار رقابتی و جهانی امروز نسبت به گذشته به خود جلب کرده است (بنلملیه و همکاران، ۲۰۲۰). بخاطر تغییرات جوی، بلایای طبیعی نظیر خشکسالی، سیل، طوفان و زلزله تبدیل به یک پدیده متداول شده است و دانشمندان تغییرات در دما و بارش باران ناشی از مقدار فزاینده‌ای از انتشار کربن و تخریب اکوسیستم‌ها را شناسایی کردند (بکر^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). این وضعیت بر زندگی مردم، جامعه، فرهنگ و سلامتی در سراسر دنیا تاثیر گذاشته است و رشد اقتصادی جهانی، توسعه پایدار و کاهش فقر را تهدید می‌کند (اکثر^۵ و همکاران، ۲۰۲۲). نورونابی^۶ (۲۰۱۶) ذکر کرد که طبق کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییرات آب و هوا^۷ (UNFCCC)، هزاران نفر از مردم محروم با کمپایی نیازهای اساسی مانند غذا و آب روبرو هستند و مستعد بیماری‌های اساسی هستند.

نورونابی (۲۰۱۶) بیان کرد که شرکت‌های توسعه یافته قبلاً تعداد کمی قوانین اعمال کردند که همه شرکت‌ها فهرست شده در بورس اوراق بهادار موظفند فعالیت‌های زیست محیطی خود را در مواردی که عدم رعایت آن‌ها ممکن است باعث جریمه قابل توجهی شود را افشا کنند. کشورهای در حال توسعه ردپای آن‌ها را دنبال می‌کنند. بخاطر طیف گسترده‌ای از عدم تقارن‌های اطلاعاتی، ذی‌نفعان به عملکرد زیست محیطی واقعی یک شرکت دست نخواهند یافت مگر اینکه شرکت‌ها اقدامات لازم برای اطلاع‌رسانی به آن‌ها را انجام دهند (لی^۸ و همکاران، ۲۰۱۸). گزارشگری زیست محیطی به هر گونه افشای مالی و غیرمالی صورت گرفته از سوی یک شرکت در مورد تاثیرات زیست محیطی و اجتماعی کسب و کارشان اطلاق می‌گردد و اکثراً یک فعالیت داوطلبانه باقی می‌ماند (حسین^۹ و همکاران، ۲۰۱۷). این امر به صورت فزاینده‌ای مربوط به شیوه‌های افشای زیست محیطی شرکت شده است که تبدیل به مسئله ضروری در فرآیند توسعه جهت تضمین محافظت از محیط زیست شده است.

مطالعات زیادی با تمرکز بر شیوه‌های گزارش‌گری اجتماعی شرکت از دیدگاه نظریه مشروعیت مورد بررسی قرار گرفته‌اند. اما این مطالعات در صنایع متفاوتی اعم از بانکداری (اسلام^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۰)، صنایع تولیدی (تیلینگ و

1 Liesen

2 Benlemlih

3 Chowdhury

4 Becker

5 Akhter

6 Nurunnabi

7 UN Framework Convention on Climate Change

8 Li

9 Hossain

10 Islam

تلیت ۱۱، ۲۰۱۰)، مواد معدنی (دیگان و بلومکوئیست ۱۲، ۲۰۰۶)، مواد شیمیایی (میلن و پاتن ۱۳، ۲۰۰۲) و ... محدود می‌شدند. لی و همکاران (۲۰۱۸) استدلال کردند که ادبیات بسیار کمی پیرامون افشای محیطی از دریچه نظریه مشروعیت وجود داد. به ندرت مطالعه‌ای وجود دارد که مشروعیت شرکت را با تجزیه و تحلیل گزارش‌گری زیست محیطی بررسی کردند. بنابراین، این مطالعه، تلاشی برای کاهش این شکاف تحقیقاتی با در نظر گرفتن کلیه صنایع مالی، تولیدی و خدماتی می‌باشد. نظریه مشروعیت، مبنای این پژوهش می‌باشد، این نظریه بیان می‌کند که شرکت‌ها باید دارای مسئولیت‌پذیری نسبت به جامعه باشند و شرکت‌ها باید به صورت مسئولانه برای برآورده کردن انتظارات سرمایه‌گذاران و عامه مردم عمل نمایند (گرگوری ۱۴ و همکاران، ۲۰۱۶). جهت کسب پذیرش و اعتبار اجتماعی گسترده، شرکت‌ها باید نیازهای متنوع جامعه را برآورده نمایند و بنابراین به عنوان شهروندان شرکتی مشروع عمل نمایند (دیگان، ۲۰۱۹). بنابراین، دیدگاه مشروعیت جهت تمرکز بر افشاهای زیست محیطی مثبت در انجام این تحقیق به کار گرفته شده است.

افشای زیست محیطی

ولک^{۱۵} و همکاران (۲۰۰۱) مفهوم افشا را به صورت اطلاعات گزارش شده هم در صورت‌های مالی و هم ارتباطات مکمل از جمله زیر نویس‌ها، رویدادهای بعد از تاریخ صورت‌های مالی، پیش‌بینی‌های مالی و عملیاتی و صورت‌های مالی دیگر که به افشای قطعه‌ای پوشش می‌دهند تعریف می‌کنند. این تعریف به طور کلی به افشا در میان جنبه‌های مالی محدود می‌باشد. این فرضیه استدلال می‌کند که افشا مفهومی گسترده است. فراتر از گزارشات سالیانه می‌رود، که به مسائل بیرون از صورت‌های مالی پوشش می‌دهد، و می‌تواند به مسائلی از قبیل حاکمیت شرکتی، منابع انسانی و اطلاعات اجتماعی و محیطی مربوط باشد. هدف افشای محیطی، ارائه اطلاعات مرتبط با اثر فعالیت‌های یک شرکت بر محیط فیزیکی است که در آن کار می‌کند. آن ممکن است شامل موارد زیر شود: افشای سیاست محیطی؛ مطابقت با قوانین و استانداردهای محیطی؛ مسائل مرتبط با فرآیند و محصول مثل ضایعات، بسته‌بندی، بازیافت، انتشار آلودگی^{۱۶} و تخلیه فاضلاب، محصولات و توسعه محصول، ایمنی محصول و ذخیره انرژی، و حفاظت و کارایی محصولات و جزئیات درباره پایداری و سایر اطلاعات مرتبط با محیط (ماهمز^{۱۷}، ۲۰۱۸).

نظریه مشروعیت

آرچل^{۱۸} و همکاران (۲۰۰۹) بیان کردند که "نظریه مشروعیت مکانیزمی است که سازمان‌ها را در اجرا و توسعه افشاهای اجتماعی و زیست محیطی را در جهت برآورده کردن قرارداد اجتماعی‌شان پشتیبانی می‌کند که امکان به رسمیت شناختن اهداف و بقایشان در یک محیط متلاطم و آشفته را فراهم می‌سازد". نظریه مشروعیت پذیرش زیادی در حسابداری

11 Tilling and Tilt

12 Deegan and Blomquist

13 Milne and Patten

14 Gregory

15 Wolk

16 pollution emissions

17 Mahmes

18 Archel

اجتماعی و تحقیق مبتنی بر افشا دست یافته است که کمک ارزشمندی به کشف اهداف و انگیزه‌های اعلام افشاهای زیست محیطی می‌نماید (اسلام^{۱۹} و همکاران، ۲۰۲۰). این نظریه سازمان‌ها را ملزم می‌کند تعهداتی نسبت به جامعه داشته باشند و فعالیت‌های شرکت تحت تاثیر رفتار جامعه‌ای هستند که در آن فعالیت می‌کنند. بنابراین برای کسب پذیرش و اعتبار در جامعه، شرکت‌ها باید به صورت مسئولانه عمل و رفتار نمایند (لی و همکاران، ۲۰۱۸). براساس نظریه مشروعیت، سازمان‌ها نباید صرفاً بر برآورده کردن انتظارات سرمایه گذاران تمرکز نمایند. در عوض، باید حقوق عامه مردم را در نظر بگیرند. هم‌چنین جوشی و همکاران (۲۰۱۱) اظهارنظر کردند که سازمان‌ها برای ساخت رابطه قوی بین ارزش‌های اجتماعی ارائه شده به واسطه هنجارها، رفتار مورد انتظار ایجاد نمایند.

نظریه مشروعیت را می‌توان به دو دیدگاه متفاوت دسته بندی کرد: استراتژیک و نهادی. مشروعیت استراتژیک شامل منابع و کنترلی می‌شود که یک سازمان جهت دستیابی به شناخت اجتماعی اعمال می‌کند. علاوه براین، مشروعیت استراتژیک تمایل و انگیزه سازمان برای کسب حمایت اجتماعی را نشان می‌دهد. مشروعیت الهام بخش شرکت‌ها برای حفظ موقعیت و جایگاه مشهور در جامعه و درک واکنش‌های مشاهده گران از جامعه برای فشار مشروعیت است، شرکت‌ها تمایل به افشای اطلاعات مثبت و نه منفی دارند (کایوم مسعود^{۲۰} و همکاران، ۲۰۱۷).

مشروعیت نهادی به صورت مجموعه‌ای باورهای اساسی در نظر گرفته می‌شود. برای مثال، پویایی‌های نهادی که برخاسته از محیط صنعتی هستند که شرکت در آن فعالیت می‌کند، فشار از بیرون بر شرکت جهت رفتار به یک روش مشروع دانسته شده از سوی موسسات بیرونی ایجاد می‌کند. در این رابطه، شرکت‌ها دارای حداقل کنترل بر درک جامعه می‌باشند (هاهن و لولفس، ۲۰۱۴). در مقابل، در یک مشاهده جالب توسط هاهن و لولفس (۲۰۱۴) آشکار شد که افشای رویدادهای برعکس توسط شرکت‌ها لزوماً به معنای این نیست که شرکت به تدریج اعتبار خود را در میان ذی نفعان از دست می‌دهد. به عبارتی، یک پیام مثبت به بازار می‌فرستد که نشان‌دهنده افشاهای فعالانه و صادقانه است و به صورت یک ابزار کاهش ریسک عمل می‌کند در حالی که گزارش نکردن جنبه‌های منفی ممکن است به صورت معکوسی منجر به این تفکر شود که گزارش بیش از حد خوش‌بینانه و روشن است و بنابراین منبع اطلاعات قابل اعتماد و قابل اتکایی نیست (ریمزباخ^{۲۱}، ۲۰۱۳).

اندازه شرکت و افشای زیست محیطی

نظریه مشروعیت روشن می‌سازد که شرکت‌های بزرگ مسئول ذی‌نفعانشان هستند و شهروندان شرکتی مسئول باید کلیه اطلاعات مرتبط شان را افشا نمایند (چودهری و همکاران، ۲۰۲۰). اسلام و همکاران (۲۰۲۰) و میشلون و پاربونت^{۲۲} (۲۰۱۲) عقیده داشتند که شرکت‌های بزرگ نسبت به شرکت‌های کوچک بیشتر تمایل به اشتراک‌گذاری

19 Islam

20 Kaium Masud

21 Reimsbach

22 Michelin and Parbonetti

اطلاعات مرتبط زیست محیطی دارند چون آن‌ها دارای منابع مالی کافی می‌باشند تا صرف رفاه جامعه کنند. برامر و پاولین^{۲۳} (۲۰۰۸) بیان کردند که اندازه شرکت بر افشای اطلاعات زیست محیطی به صورت مثبتی تاثیر می‌گذارد. بعلاوه، در راستای افشاهای زیست محیطی برای شرکت‌های بزرگ، فعالیتشان گسترش می‌یابد (چادهری و همکاران، ۲۰۲۰؛ اسلام و همکاران، ۲۰۲۰). اندازه شرکت می‌تواند یکی از عوامل نشان دهنده فعالیت شرکت‌ها در بخش اجتماعی جامعه است، هم‌چنین نشان دهنده شایستگی شرکت‌ها برای مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی و زیست محیطی است.

سودآوری و افشای زیست محیطی

نظریه مشروعیت بیان می‌کند که شرکت‌های سودآور بیشتر مسئول جامعه هستند چون باید با حفاظت از محیط زیست از جامع محافظت کنند تا سود را حفظ نمایند و در بلندمدت پایدار بمانند. ذی‌نفعان نیز انتظارات بالایی از شرکت‌های سودآور دارند و به آنها اجازه نمی‌دهند دست به فعالیت‌های خطرآفرین برای محیط زیست بزنند (جوشی و همکاران، ۲۰۱۱). محققان رابطه مثبت بین سودآوری و افشاهای زیست محیطی را نشان می‌دهند (رحمان^{۲۴} و همکاران، ۲۰۲۱). در شرکت با تعداد کمی منابع اقتصادی، مدیریت احتمالاً بر فعالیت‌هایی که تاثیر مستقیمی بر سود شرکت دارند و نه تولید افشاهای زیست محیطی و اجتماعی تمرکز می‌کند (تاگیسون^{۲۵} و همکاران، ۲۰۰۹). در مقابل، شرکت‌های سودآور بیشتر در معرض فشار سیاسی و امنیت عمومی قرار دارند و بیش‌تر از مکانیزم‌های خود انضباطی مانند افشای داوطلبانه استفاده می‌کنند. سرمایه‌گذاران معمولاً درک می‌کنند که در نبود افشای اطلاعات زیست محیطی، شاخصی از اخبار بد در مورد شرکت وجود دارد. بنابراین برای حفظ تاثیر عمومی و افزایش سرمایه، اکثر شرکت‌ها تمایل به افشای اطلاعات زیست محیطی دارند (چودهری و همکاران، ۲۰۲۰). شرکت‌ها عمدتاً برای کاهش نگرانی‌های دولت، اطلاعات زیست محیطی ارائه می‌دهند (هومل و هوریش^{۲۶}، ۲۰۲۰؛ هوتمن و همکاران، ۲۰۲۱).

اهرم مالی و افشای زیست محیطی

شرکت‌ها با بدهی‌های زیاد تمایل دارند رابطه خوب با گروه‌های ذینفع‌شان برقرار نمایند و احتمال بیش‌تری وجود دارد تا فعالیت‌های زیست محیطی‌شان را نشان دهند. اسلام و همکاران (۲۰۱۵) و العروسی^{۲۷} و همکاران (۲۰۰۹) رابطه مثبت بین اهرم مالی و میزان افشاهای زیست محیطی یافتند. اهرم مالی بستگی به تامین مالی بدهی خارجی دارد و شرکت‌های وام‌گیرنده باید مطابق با ابعاد امنیت زیست محیطی عمل نمایند تا وام و کمک‌های مالی بگیرند. بنابراین، شرکت‌های با اهرم مالی بالا احتمالاً اطلاعات زیست محیطی ناشی از مقررات موسسات مالی را افشا می‌کنند. با افزایش نسبت بدهی در ساختار سرمایه، تضاد منابع بیش‌تر بین ذی‌نفعان، وام‌دهندگان و مدیران، هزینه نمایندگی بیش‌تر انتظار می‌رود و مدیران انگیزه برای افشای اطلاعات بیش‌تر دارند. از دیدگاه مسئولیت‌های اجتماعی و زیست محیطی، شرکت‌ها با اهرم مالی

23 Brammer and Pavelin

24 Rehman

25 Tagesson

26 Hummel and Heorisch

27 Al Arussi

بیشتر تمایل به ایجاد روابط خود با ذی‌نفعان دارند؛ بنابراین، آنها بیش‌تر احتمال دارد تا اطلاعات زیست‌محیطی را افشا کنند (مسعود و همکاران، ۲۰۱۸).

سن شرکت و افشای زیست محیطی

براساس نظریه مشروعیت، وجود اجتماعی شرکت‌ها بستگی به پذیرش جامعه‌ای دارد که در آن فعالیت می‌کنند. از آنجایی که شرکت‌ها می‌توانند تحت تاثیر جامعه باشند و بر آن تاثیر بگذارند، فرض می‌شود مشروعیت یک منبع مهم تعیین‌کننده بقایشان باشد (جوهمانی^{۲۸}، ۲۰۱۴). تعامل بین شرکت و جامعه برای وجود شرکت و رقابتی بودن آن به نظر بسیار مهم می‌رسد (خان^{۲۹} و همکاران، ۲۰۱۹). این موضوع به شرکتی که تعامل طولانی‌تری با جامعه دارد، تصویر عمومی موثر می‌دهد (ثمره^{۳۰} و همکاران، ۲۰۲۱). سن یک ویژگی مهم شرکت در نظر گرفته می‌شود که می‌تواند بر میزان افشای زیست محیطی تاثیر بگذارد. همچنین سن منعکس‌کننده ثابت، قدرت مالی و جایگاه اجتماعی درک شده شرکت است (ابوبکر^{۳۱} و همکاران، ۲۰۱۹) و برخی جنبه‌های قدرت ذی‌نفعان، جایگاه استراتژیک و عملکرد مالی را نشان می‌دهد. همان‌طور که شرکت به بلوغ می‌رسد، شهرت و مشارکت آن در فعالیتهای اختیاری مانند فعالیت‌های حفظ محیط زیست و افشای اطلاعات زیست محیطی می‌تواند در شرکت نهادینه و برای شرکت ارزشمندتر شود که نشان می‌دهد رابطه مثبت بین افشاهای زیست محیطی و سن شرکت را می‌توان پیش‌بینی کرد (اکباس، ۲۰۱۴).

استقلال هیئت مدیره و افشای زیست محیطی

هیئت مدیره شرکت با نسبت قابل توجه‌تری از مدیران مستقل برای منافع مشترک بر تصمیمات هیئت مدیره نظارت داشته باشد و بر آنها تاثیر بگذارند (النابشا^{۳۲} و همکاران، ۲۰۱۸). همچنین مدیران مستقل می‌توانند نقش فعالی در مکانیزم کنترل داخلی و حفظ حقوق جامعه ایفا نمایند. ترجنسن^{۳۳} و همکاران (۲۰۱۶) بیان کردند که نظارت بر فعالیت‌های هیئت مدیره و حفاظت از اقلیت‌ها به مدیران مستقل سپرده شده است. حضور آن‌ها در جلسات هیئت مدیره، تصمیمات قانونمند، شفاف و معتبر هیئت مدیره را تضمین خواهد کرد. اما این یافته نشان داد که مشارکت مدیران مستقل و غیراجرایی هیچ کمکی به اثربخشی تصمیمات هیئت مدیره نمی‌کند. در عوض، آنها حداقل نقش را ایفا می‌کنند (ترجنسن و همکاران، ۲۰۱۶). تعدادی از مطالعات رابطه مثبت بین مدیران مستقل و میزان افشاهای زیست محیطی و سایر افشاهای داوطلبانه یافتند (نتیم^{۳۴} و نتیم^{۳۴} و همکاران، ۲۰۱۲؛ ساماها^{۳۵} و همکاران، ۲۰۱۲)، تعداد دیگری از مطالعات، رابطه منفی را نشان دادند (النابشا^{۳۶} و

28 Juhmani

29 Khan

30 Samarah

31 Abubakar

32 Alnabsha

33 Terjesen

34 Ntim

35 Samaha

36 Alnabsha

همکاران، ۲۰۱۸؛ موهده غزالی و ویتمن^{۳۷}، ۲۰۰۶) و برخی دیگر، هیچ رابطه‌ای را پیدا نکردند (الهازیمه و همکاران، ۲۰۱۴؛ هو و شون ونگ^{۳۸}، ۲۰۰۱).

تنوع جنسیتی هیئت مدیره و افشای زیست محیطی

براساس نظریه مشروعیت، تعداد فزاینده مدیران زن در هیئت مدیره می‌تواند شهرت شرکت را با تقویت مسئولیت‌های زیست محیطی تسریع نماید (الماگرهی^{۳۹} و همکاران، ۲۰۱۸؛ نصر و نتم^{۴۰}، ۲۰۱۸؛ شهاب^{۴۱} و همکاران، ۲۰۱۸). مطالعات پیشین زیادی جنبه‌های رفتاری زنان را بررسی کردند و دریافتند زنان از نظر مسئولیت‌های اجرایی برخلاف هم‌تایان مرد خود بیشتر مطیع قانون هستند (ترجسین و همکاران، ۲۰۱۶). هم‌چنین گیاپونگ و همکاران (۲۰۱۶) افزودند که مدیران زن، اثربخشی هیئت مدیره را افزایش می‌دهند. گرچه هیچ‌گونه اجباری از دیدگاه قانونی برای القای تنوع زیستی وجود ندارد، ممکن است انتظار داشت که جای دادن مدیران زن بیشتر در هیئت مدیره، نگرش مثبت هیئت مدیره نسبت به کلیه انواع افشاهای داوطلبانه و اجباری را تقویت نماید.

هزینه منابع انسانی و افشای زیست محیطی

منابع انسانی به عنوان سرمایه انسانی شناخته می‌شود، اغلب به عنوان ارزش آفرین و منبع استراتژیک سازمان و ویژگی قوی شرکتی نامیده می‌شود که نشان‌دهنده نگرش سازمان نسبت به کارمندان است (اکتر^{۴۲} و همکاران، ۲۰۲۱؛ دینکا^{۴۳} و همکاران، ۲۰۱۹). طبق بیانیه انجمن حسابداری آمریکا، گزارش‌گری سرمایه انسانی به شناخت و سنجش هزینه سازمانی جهت حفظ منابع انسانی سازمان اطلاق می‌شود. هدف از افشای هزینه‌های منابع انسانی در گزارش سالانه، ارائه اطلاعات مرتبط برای کاربران هدف و تضمین شفافیت در گزارش‌گری است (رحمان^{۴۴} و همکاران، ۲۰۲۱). گزارش هزینه‌های منابع انسانی می‌تواند کارایی مدیریت منابع انسانی را جهت تسهیل تصمیمات مدیریتی در جنبه‌های مهم افزایش دهد (آگاروال و ورما^{۴۵}، ۲۰۲۰). نقش منابع انسانی در تصمیم‌گیری سازمان و فرآیند خلق ارزش را می‌توان با میزان هزینه‌ها در منابع انسانی سنجید (آگاروال و ورما، ۲۰۲۰؛ رحمان و همکاران، ۲۰۲۱). هزینه منابع انسانی به هزینه‌هایی اطلاق می‌شود که یک سازمان برای حفظ کارمندان از طریق حقوق، سازماندهی برنامه‌های آموزشی و ارائه پاداش به کارمندان برای تعالی حرفه‌ای جهت دستیابی به اهداف اقتصادی و پایداری سازمان متحمل می‌شود. هزینه منابع انسانی، تنها متغیر قابل کمی‌سازی برای سنجش این که چقدر سازمان برای کارمندان ارزش قائل است، می‌باشد (الریهیل^{۴۶} و همکاران، ۲۰۲۰).

37 Mohd Ghazali and Weetman

38 Ho and Shun Wong

39 Elmagrhi

40 Nasr and Ntim

41 Shahab

42 Akhter

43 Dinca

44 Rehman

45 Aggarwal and Verma

46 Elrehail

مطالعه انجام شده توسط گوئنتر^{۴۷} و همکاران (۲۰۱۶) بیان نمود گروه‌های کارمندی متعهد و با انگیزه بر افشای انتشار کربن که بخشی از افشای زیست محیطی است، به صورت مثبتی تاثیر می‌گذارند. دینکا و همکاران (۲۰۱۹) ادعا کردند شرکت‌های رومانیایی که بیشتر برای توسعه و حفظ منابع انسانی هزینه می‌کنند، مسائل زیست محیطی را به صورت مفصل‌تری از شرکت‌ها با حداقل سرمایه‌گذاری در منابع انسانی گزارش کردند. هزینه منابع انسانی شاخصی است که ممکن است به کاهش هزینه‌های مورد انتظار و تاثیرات منفی بر ارزش شرکت کمک نماید و همچنین ممکن است به جامعه و ذی‌نفعان شرکت نشان دهد که شرکت‌ها به صورت فردی در حال انجام سهم خود برای کمک به حل مشکلات زیست محیطی و اجتماعی از طریق افشاهای مناسب هستند (الرهایل و همکاران، ۲۰۲۱).

بحث و نتیجه گیری

از آنجایی که سازمان‌ها در حال انجام کسب و کار در جامعه هستند، آنها باید به اقداماتشان مشروعیت بخشند و طیف گسترده‌ای از تقاضاهای اطلاعاتی ذی‌نفعان را مدنظر قرار دهند. افشاهای زیست محیطی ممکن است پولی یا غیرپولی، کیفی یا کمی، حاوی اطلاعات مثبت یا منفی باشند که نشان‌دهنده این است که آن نهاد معین دوستدار طبیعت یا خطرآفرین برای طبیعت هستند. منافع ارائه شده به واسطه گزارشگری مالی، متنوع و زیاد است. چنین افشاهایی، تاثیرات مثبتی در میان ذی‌نفعان ایجاد می‌کند، بنابراین هیئت مدیران را به سمت اتخاذ تصمیماتی هدایت می‌کند که به نفع محیط زیست هستند. گزارشگری زیست محیطی به یک پارامتر برجسته از سوی سرمایه‌گذاران و وام‌دهندگان تبدیل شده است. در همان زمان، آنها ریسک‌های مربوط به سرمایه‌گذاری‌شان را ارزیابی می‌کنند و موقع معامله با سرمایه‌گذاران خارجی، استراتژی‌ها را اصلاح می‌کنند. نهادها قصد افشای اطلاعات زیست محیطی را نه صرفاً برای حفظ محیط زیست بلکه برای کاهش حق بیمه، کاهش هزینه‌ها، حفظ وجه اجتماعی و کسب مزیت رقابتی نیز دارند.

با توجه به اهمیت مسائل زیست محیطی لازم است، شرکت‌ها فعالیت‌های زیست محیطی و استراتژی‌های سبز خود را تسریع کنند و در نتیجه گزارش‌های زیست محیطی را تقویت کنند. دولت و نهادهای نظارتی همچنین ممکن است افزایش مزایای پیروی از قانون سبز را از طریق مشوق‌های مبتنی بر بازار برای تشدید سطح تعهد شرکت‌ها برای نجات سبز در نظر بگیرند. تحقیقات آتی ممکن است در نظر بگیرند که چگونه شرکت‌ها با سرمایه‌گذاری در مواردی که کمترین ترجیح را در مجموعه تئوری مشروعیت دارند، انگیزه اجتماعی را به دست خواهند آورد.

منابع و ماخذ

Akhter, F., Hossain, M.R., Elrehail, H., Rehman, S.U. and Almansour, B. (2022), "Environmental disclosures and corporate attributes, from the lens of legitimacy theory: a longitudinal analysis on a developing country", *European Journal of Management and Business Economics*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/EJMBE-01-2021-0008>

- Benlemlih, M., Ge, J. and Zhao, S. (Emma) (2020), "Undervaluation and non-financial disclosure: evidence from voluntary CSR news releases", SSRN Electronic Journal, doi: 10.2139/ssrn.3565465.
- Chowdhury, M.A.A., Dey, M. and Abedin, M.T. (2020), "Firms' attributes and environmental disclosure: evidence from listed firms in Bangladesh", *Asian Journal of Accounting Perspectives*, Vol. 13 No. 2, pp. 57-77
- Liesen, A., Figge, F., Hoepner, A. and Patten, D.M. (2017), "Climate change and asset prices: are corporate carbon disclosure and performance priced appropriately?", *Journal of Business Finance and Accounting*, Vol. 44 Nos 1-2, pp. 35-62,
- Becker, S., Bouzdine-Chameeva, T. and Jaegler, A. (2020), "The carbon neutrality principle: a case study in the French spirits sector", *Journal of Cleaner Production*, Vol. 274, 122739,
- Nurunnabi, M. (2016), "Who cares about climate change reporting in developing countries? The market response to, and corporate accountability for, climate change in Bangladesh", *Environment, Development and Sustainability*, Vol. 18 No. 1, pp. 157-186
- Li, D., Huang, M., Ren, S., Chen, X. and Ning, L. (2018), "Environmental legitimacy, green innovation, and corporate carbon disclosure: evidence from CDP China 100", *Journal of Business Ethics*, Vol. 150 No. 4, pp. 1089-1104,
- Hossain, M.M., Momin, M.A., Rowe, A.L. and Quaddus, M. (2017), "Corporate social and environmental reporting practices: a case of listed companies in Bangladesh", *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, Vol. 8 No. 2, pp. 138-165
- Islam, M.T., Kokubu, K. and Nishitani, K. (2020), "Corporate social reporting in the banking industry of Bangladesh: a test of legitimacy theory", *Social Responsibility Journal*,
- Tilling, M.V. and Tilt, C.A. (2010), "The edge of legitimacy: voluntary social and environmental reporting in Rothmans' 1956-1999 annual reports", *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, Vol. 23 No. 1.
- Deegan, C. and Blomquist, C. (2006), "Stakeholder influence on corporate reporting: an exploration of the interaction between WWF-Australia and the Australian minerals industry", *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 31 Nos 4-5, pp. 343-372,
- Milne, M.J. and Patten, D.M. (2002), "Securing organizational legitimacy: an experimental decision case examining the impact of environmental disclosures", *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, Vol. 15 No. 3.
- Gregory, A., Whittaker, J. and Yan, X. (2016), "Corporate social performance, competitive advantage, earnings persistence and firm value", *Journal of Business Finance and Accounting*, Vol. 43 Nos 1-2, pp. 3-30,
- Archel, P., Husillos, J., Larrinaga, C. and Spence, C. (2009), "Social disclosure, legitimacy theory and the role of the state", *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, Vol. 22 No. 8, pp. 1284-1307,
- Islam, M.T., Kokubu, K. and Nishitani, K. (2020), "Corporate social reporting in the banking industry of Bangladesh: a test of legitimacy theory", *Social Responsibility Journal*.
- Joshi, P.L., Suwaidan, M.S. and Kumar, R. (2011), "Determinants of environmental disclosures by Indian industrial listed companies: empirical study", *International Journal of Accounting and Finance*, Vol. 3 No. 2, p. 109,
- Kaium Masud, M.A., Mi Bae, S. and Kim, J.D. (2017), "Analysis of environmental accounting and reporting practices of listed banking companies in Bangladesh", *Sustainability (Switzerland)*, Vol. 9 No. 10, pp. 1-19,
- Hahn, R. and Lulfs, R. (2014), "Legitimizing negative aspects in GRI-oriented sustainability reporting: a qualitative analysis of corporate disclosure strategies", *Journal of Business Ethics*, Vol. 123 No. 3, pp. 401-420,

- Reimsbach, D. (2013), "The Effects of negative incidents in sustainability reporting on investors' judgments – an experimental study of third-party versus self-disclosure in the realm of sustainable development", doi: 10.1002/bse.1816
- Michelon, G. and Parbonetti, A. (2012), "The effect of corporate governance on sustainability disclosure", *Journal of Management and Governance*, Vol. 16 No. 3, pp. 477-509,
- Brammer, S. and Pavelin, S. (2008), "Factors influencing the quality of corporate environmental disclosure", *Business Strategy and the Environment*, Vol. 17 No. 2, pp. 120-136,
- Rehman, S.U., Elrehail, H., Nair, K., Bhatti, A. and Taamneh, A.M. (2021), "MCS package and entrepreneurial competency influence on business performance: the moderating role of business strategy", *European Journal of Management and Business Economics*. doi: 10.1108/EJMBE-04-2020-0088.
- Tagesson, T., Blank, V., Broberg, P. and Collin, S.-O. (2009), "What explains the extent and content of social disclosures on corporate websites?", *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, Vol. 16, March, pp. 352-364.
- Hummel, P. and Hörisch, J. (2020), "‘It’s not what you say, but how you say it’: how the provision of qualitative, quantitative and monetary environmental information influences companies’ internal decision making", *Journal of Cleaner Production*, Vol. 268,
- Hutman, F.C., Hussein, K.M. and Tariq Tawfeeq, Y.A. (2021), "Does environmental management accounting matter in promoting sustainable development? A study in Iraq", *Journal of Accounting Science*, Vol. 5 No. 2, pp. 114-126,
- Islam, M.S., Miah, M.S. and Fakir, A.A. (2015), "Environmental accounting and reporting-an analysis of Bangladeshi corporate sector", *Journal of International Business Studies*, Vol. 1, January, pp. 1-14.
- Al Arussi, A.S., Selamat, M.H. and Mohd Hanefah, M. (2009), "Determinants of financial and environmental disclosures through the internet by Malaysian companies", *Asian Review of Accounting*, Vol. 17 No. 1, pp. 59-76,
- Masud, M.A.K., Hossain, M.S. and Kim, J.D. (2018), "Is green regulation effective or a failure: comparative analysis between Bangladesh Bank (BB) green guidelines and global reporting initiative guidelines", *Sustainability (Switzerland)*, Vol. 10 No. 4,
- Juhmani, O. (2014), "Determinants of corporate social and environmental disclosure on websites: the case of Bahrain", *Universal Journal of Accounting and Finance*, Vol. 2 No. 4, pp. 77-87,
- Khan, S.Z., Yang, Q. and Waheed, A. (2019), "Investment in intangible resources and capabilities spurs sustainable competitive advantage and firm performance", *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, Vol. 26 No. 2, pp. 285-295,
- Samarah, T., Bayram, P., Aljuhmani, H.Y. and Elrehail, H. (2021), "The role of brand interactivity and involvement in driving socialmedia consumer brand engagement and brand loyalty: the mediating effect of brand trust", *Journal of Research in Interactive Marketing*. doi: 10.1108/JRIM-03-2021-0072.
- Abubakar, A.M., Elrehail, H., Alatailat, M.A. and Elçi, A. (2019), "Knowledge management, decisionmaking style and organizational performance", *Journal of Innovation and Knowledge*, Vol. 4 No. 2, pp. 104-114,
- Akbas, H.E. (2014), "Company characteristics and environmental disclosure: an empirical investigation on companies listed on Borsa Istanbul 100 index", *The Journal of Accounting and Finance*, Vol. 62, pp. 145-164.
- Alnabsha, A., Abdou, H.A., Ntim, C.G. and Elamer, A.A. (2018), "Corporate boards, ownership structures and corporate disclosures : evidence from a developing country", *Journal of Applied Accounting Research*, Vol. 19 No. 1, pp. 20-41,

- Terjesen, S., Couto, E.B. and Francisco, P.M. (2016), "Does the presence of independent and female directors impact firm performance? A multi-country study of board diversity", *Journal of Management and Governance*, Vol. 20 No. 3, pp. 447-483,
- Ntim, C.G., Opong, K.K. and Danbolt, J. (2012), "The relative value relevance of shareholder versus stakeholder corporate governance disclosure policy reforms in South Africa", *Corporate Governance: An International Review*, Vol. 20 No. 1, pp. 84-105,
- Samaha, K., Dahawy, K., Hussainey, K. and Stapleton, P. (2012), "The extent of corporate governance disclosure and its determinants in a developing market: the case of Egypt", *Advances in Accounting*, Vol. 28 No. 1, pp. 168-178,
- Alhazaimeh, A., Palaniappan, R. and Almsafir, M. (2014), "The impact of corporate governance and ownership structure on voluntary disclosure in annual reports among listed Jordanian companies", *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Vol. 129, pp. 341-348,
- Alnabsha, A., Abdou, H.A., Ntim, C.G. and Elamer, A.A. (2018), "Corporate boards, ownership structures and corporate disclosures : evidence from a developing country", *Journal of Applied Accounting Research*, Vol. 19 No. 1, pp. 20-41,
- Mohd Ghazali, N.A. and Weetman, P. (2006), "Perpetuating traditional influences: voluntary disclosure in Malaysia following the economic crisis", *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, Vol. 15 No. 2, pp. 226-248,
- Alhazaimeh, A., Palaniappan, R. and Almsafir, M. (2014), "The impact of corporate governance and ownership structure on voluntary disclosure in annual reports among listed Jordanian companies", *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Vol. 129, pp. 341-348,
- Ho, S.S.M. and Shun Wong, K. (2001), "A study of the relationship between corporate governance structures and the extent of voluntary disclosure", *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, Vol. 10 No. 2, pp. 139-156,
- Elmagrhi, M.H., Ntim, C.G., Elamer, A.A. and Zhang, Q. (2018), "A study of environmental policies and regulations, governance structures, and environmental performance: the role of female directors", *Business Strategy and the Environment*, Vol. 28 No. 1, pp. 206-220,
- Nasr, M.A. and Ntim, C.G. (2018), "Corporate governance mechanisms and accounting conservatism: evidence from Egypt", *Corporate Governance (Bingley)*, Vol. 18 No. 3, pp. 386-407,
- Shahab, Y., Ntim, C.G., Chengang, Y., Ullah, F. and Fosu, S. (2018), "Environmental policy, environmental performance, and financial distress in China: do top management team characteristics matter?", *Business Strategy and the Environment*, Vol. 27 No. 8, pp. 1635-1652,
- Akhter, F., Hossain, M.R., Omrane, A. and Kabir, M.R. (2021), "Impact of corporate attributes on human resource disclosure practices, evidences from commercial banks of Bangladesh", *FIIB Business Review*. doi: 10.1177/23197145211039344.
- Dinca, M.S., Madaleno, M., Baba, M.C. and Dinca, G. (2019), "Environmental information transparency evidence from Romanian companies", *Sustainability (Switzerland)*, Vol. 11 No. 18, pp. 1-22,
- Rehman, S.U., Elrehail, H., Nair, K., Bhatti, A. and Taamneh, A.M. (2021), "MCS package and entrepreneurial competency influence on business performance: the moderating role of business strategy", *European Journal of Management and Business Economics*. doi: 10.1108/EJMBE-04-2020-0088.
- Aggarwal, K. and Verma, A. (2020), "Effect of company characteristics on human resource disclosure index: empirical evidences from Indian corporates", *Management and Labour Studies*, Vol. 45 No. 1, pp. 85-117,
- Elrehail, H., Harazneh, I., Abuhjeeleh, M., Alzghoul, A., Alnajdawi, S. and Ibrahim, H.M.H. (2020), "Employee satisfaction, human resource management practices and competitive

- advantage: the case of Northern Cyprus”, *European Journal of Management and Business Economics*, Vol. 29 No. 2, pp. 125-149,
- Elrehail, H., Behraves, E., Abubakar, A.M., Obeidat, S.M., Alsaad, A., Cizreliogullari, M.N. and Alatailat, M. (2021), “High-performance work systems, psychological capital and future time perspective: a cross-nations study Title”, *European Journal of International Management*. doi: 10.1504/EJIM.2021.10038441.
- Guenther, E., Guenther, T., Schiemann, F. and Weber, G. (2016), “Stakeholder relevance for reporting: explanatory factors of carbon disclosure”, *Business and Society*, Vol. 55 No. 3, pp. 361-397,
- Wolk, H., Tearney, M. and Dodd, J. (2001). *Accounting Theory: A Conceptual and Institutional Approach*, (Fifth Edition), Thomson, South-Western College Publishing.
- Mahmes K (2018). *Corporate social responsibility disclosure: theory and empirical insights from the Libyan Extractive Sector (2009-2014) and related accounting education considerations*. University of Brighton. Volume 1. DOI:10.13140/RG.2.2.32231.39841

Environmental disclosure and corporate characteristics, through the lens of legitimacy theory: A developing countries analysis

Peyman Mousavi¹

Amir Mohebbi²

Date of Receipt: 2022/12/26 Date of Issue: 2023/02/14

Abstract

This study seeks to evaluate the quality of environmental reports. It also attempts to identify a set of environmental reporting interests by companies and those with the least disclosure. This study conducts an in-depth analysis to understand the most favorable form of environmental disclosures and their extent after the integration of regulatory guidelines. In addition, this study attempts to investigate whether specific firm characteristics such as firm size, firm age, leverage ratio, profitability, board independence, and gender diversity influence environmental disclosure practices. It should be noted that the whole study is from the perspective of legitimacy theory. Analyzes may show why certain environmental items receive the least disclosure, such as climate change funding, carbon management policy, etc., and how companies can justify investing in items that are theoretically least preferred. and get social motivation. This study actually helps to document environmental reporting in developing countries where there is no analysis of legitimacy theory. Future research may consider other firm characteristics not considered in the study.

Keyword

Environmental disclosure, corporate characteristics, legitimacy theory.

1. Faculty of Accounting, Islamic Azad University of Qazvin, Iran (peyman.musavi@gmail.com).

2. Faculty of Accounting, Islamic Azad University of Qazvin, Iran (amir.mohebbi251@gmail.com).